

Ν. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Ο Όθωνας ΙΙ. και η σύζυγος του Θεοφανώ στέφονται και ευλογούνται από το Χριστό, ανάγλυφος πίνακας από ελεφαντόδοντο 982/983 στο Μιλάνο (;), Μουσείο Cloupy Παρίσι. Το ζεύγος φορά Βυζαντινές φορεσιές πράγμα που δείχνει την επιρροή από την Ελληνίδα βασίλισσα.

Πηγή: [http://de.wikipedia.widearea.org/wiki/Theophanu_\(HRR\)](http://de.wikipedia.widearea.org/wiki/Theophanu_(HRR))

Αγ. Παντελεήμων στην Κολωνία (St. Pantaleon, Köln) η δυτική πλευρά του ναού χτίστηκε κατόπιν εντολής της Ελληνίδας αυτοκράτειρας Θεοφανώς τον 9ο αιώνα. Μέσα στο ναό βρίσκεται σήμερα ο τάφος της.

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/St._Pantaleon_%28Köln%29

Γερμανία - Ελλάδα: αλληλεπιδράσεις στο χώρο της επιστήμης και του πολιτισμού

Η ιστορία των σχέσεων και της αλληλεπίδρασης των δύο λαών ξεκινά από πολύ παλιά. Μαρτυρίες έχουμε ήδη από τα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (330-1453), όπου η προσπάθεια προσέγγισης μεταξύ Ανατολής και Δύσης κορυφώθηκε με το γάμο του Γερμανού αυτοκράτορα Όθωνα ΙΙ. και της Ελληνίδας πριγκίπισσας Θεοφανώς από την Κωνσταντινούπολη στις 14. Απριλίου 972 στο Ναό του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη. Η Θεοφανώ ενίσχυσε και προώθησε τις πολιτικές και πολιτισμικές σχέσεις μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών και άσκησε μεγάλη επιρροή στην τέχνη, στη νομοθεσία αλλά και στην πολιτική της τότε οθωνικής αυτοκρατορίας. Κατά τη διάρκεια της αυτοκρατορίας της πολλοί Έλληνες, άνθρωποι των τεχνών και των γραμμάτων αλλά και έμποροι, εγκαταστάθηκαν στην Κολωνία και μετέδωσαν στοιχεία του βυζαντινού πολιτισμού. Η δυτική πλευρά στο μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα στην Κολωνία κτίστηκε κατόπιν δική της εντολής. Εκεί βρίσκεται σύμφωνα

με τη θέλησή της ο τάφος της από ελληνικό άσπρο μάρμαρο. Η ίδια έφερε τη λατρεία του Αγ. Νικολάου. Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον προώθησε η Θεοφανώ την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και έφερε ως δάσκαλο των Ελληνικών τον ποιητή Μιχαήλ Μασά-

φρα από τον Τάραντα της σημερινής Σικελίας. Ο καίσαρας Κάρολος ο Μέγας (748-911) έμαθε επίσης Ελληνικά για μια καλύτερη διπλωματική επικοινωνία.

Ο τάφος της Ελληνίδας αυτοκράτειρας Θεοφανώς στην εκκλησία του Αγ. Παντελεήμονα στην Κολωνία.

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/St._Pantaleon_%28Köln%29

Το 16ο αιώνα η Γερμανία ήταν επίκεντρο των νεοελληνικών σπουδών. Αυτή την εποχή η ελληνική γλώσσα και ο πολιτισμός γνώρισαν έναν από τους μεγαλύτερους υποστηρικτές τους, τον Μαρτίνο Κρούσιο (Martin Crusius, 1526-1607) καθηγητή της κλασικής φιλολογίας στο πανεπιστήμιο της Τυβίγγης (Tübingen) και τον πρώτο εκπρόσωπο του φιλελληνισμού. Επίσης αναφέρεται ότι πολλά χρόνια διατηρούσε αλληλογραφία με τον τότε Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης Ιερεμία Τρανό, θεωρείται μάλιστα ως μία από τις πρώτες οικουμενικές επαφές μεταξύ Λουθηριανών και Ορθοδόξων χριστιανών. Το όνειρό του ήταν η συνεργασία μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών. Πολλοί Έλληνες φοιτητές σπούδασαν κοντά του και άλλοι την ίδια περίοδο δίδαξαν ως καθηγητές της κλασικής φιλολογίας σε γερμανικά πανεπιστήμια, όπως π.χ. ο Αιμίλιος Πόρτο στη Χαϊδελβέργη (Heidelberg 1596-1608).

Δύο αιώνες αργότερα τον 18ο αιώνα ως αρχηγός του νέου κινήματος, που όχι μόνο θαύμαζε αλλά και λάτρευε κάθε

Αγ. Νικόλαος, φορητή εικόνα του 15ου αιώνα στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών.

Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/Άγιος_Νικόλαος

Γιόχαν Γιoάχιμ Βίνγκελμαν (Johann Joachim Winckelmann) (1717-1768). Πορταίτο του Ράφαιλ Μενγκς 1755.

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Johann_Joachim_Winckelmann

τι Ελληνικό, ο αρχαιολόγος Γιόχαν Γιoάχιμ Βίνγκελμαν (Johann Joachim Winckelmann, 1717-1768), επανάφερε με το βιβλίο του «Ιστορία και Τέχνη της Αρχαιότητας» (1764) την αρχαία Ελλάδα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Την Ελλάδα θεωρούσε ως πατρίδα της καλαισθησίας, γι' αυτό έλεγε πως κάθε τι ωραίο θα πρέπει να έχει τα ελληνικά πρότυπα ως μέτρο, διότι με τη μίμηση αυτών φτάνει κανείς σε νέα αυτόνομη πολλαπλότητα και γίνεται αμίμητος.

Το εξώφυλλο του βιβλίου «Σκέψεις», 2. έκδοση, 1756.

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Johann_Joachim_Winckelmann

Τα αρχαία ελληνικά πρότυπα είναι εμφανή και στην αρχιτεκτονική πολλών σπουδαίων ιστορικών κτιρίων και μνημείων της Γερμανίας.

Η Πύλη του Βραδεμβούργου (Brandenburger Tor) στο Βερολίνο, χτίστηκε το 1788-1791 από τον αρχιτέκτονα Καρλ Γκόττχαρντ Λάνγκχανς και θυμίζει τα Προπύλαια της Ακρόπολης των Αθηνών

Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/Πύλη_του_Βραδεμβούργου

Το Εθνικό Θέατρο (Nationaltheater München) στο Μόναχο, χτίστηκε το 1811-1818 από τον αρχιτέκτονα Καρλ φον Φίσερ και έχει πρότυπο αρχαίο ελληνικό ναό

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Nationaltheater_München

Τα Προπύλαια του Μονάχου (Propyläen) χτίστηκαν 1854-1862 με εντολή του αυτοκράτορα Λουδοβίκου Ι. εις ανάμνηση του απελευθερωτικού αγώνα των Ελλήνων ενάντια στην Οθωμανική Αυτοκρατορία με πρότυπο τα Προπύλαια της Ακρόπολης.

Πηγή: <http://de.wikipedia.org/wiki/Propylon>

Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε (Johann Wolfgang v. Goethe) 1749-1832, Γερμανός ποιητής, πολιτικός, επιστήμονας του 18ου αιώνα

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Johann_Wolfgang_von_Goethe

Οι πιο γνωστοί Γερμανοί ποιητές, όπως Γκαίτε και Σίλλερ, ενώ δημιούργησαν τα έργα τους στη Γερμανία ήταν με την ψυχή τους στην Ελλάδα και ο πιο σημαντικός τους σκοπός ήταν να καταφέρουν μία γόνιμη σύνθεση μεταξύ του ελληνικού και γερμανικού πνεύματος. Μάλιστα ένας Έλληνας υπότροφος φοιτητής στη Ιένα (Jena) της Γερμανίας το 1817-1818, ο Ιωάννης Παπαδόπουλος, μετέφρασε το έργο του Γκαίτε «Ιφιγένεια» στα Ελληνικά.

Βίλχελμ φον Χούμπολτ
(Wilhelm von Humboldt) 1767-1835,
Γερμανός επιστήμονας και πολιτικός
του 18ου αιώνα

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_von_Humboldt

Στοιχεία από το μεγαλειώδες πνεύμα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού μεταδίδονται και επηρεάζουν μέχρι τις μέρες μας διάφορους τομείς της γερμανικής πραγματικότητας. Ο Βίλχελμ φον Χούμπολτ (Wilhelm von Humboldt) σημαντικός Γερμανός επιστήμονας, πολιτικός του 18ου αιώνα και ιδρυτής του πανεπιστημίου του Βερολίνου μέσα από τα ιδεώδη του αρχαίου

ελληνικού πνεύματος επηρέασε με το έργο του, όπως π.χ. με τον ορισμό του περί παιδείας, και τη γερμανική πραγματικότητα. Στις αρχές του 19ου αιώνα θεμελίωσε εκ νέου το πρωσικό εκπαιδευτικό σύστημα, του οποίου οι αρχές είχαν τις ρίζες τους στην αρχαία Ελλάδα. Γερμανοί αρχαιολόγοι και ιστορικοί της Τέχνης, όπως π.χ. Georg Gropius, Eduard Schaubert, Heinrich Schliemann επηρέασαν επίσης με τις ανασκαφές τους τη γερμανική πνευματική ζωή, το χώρο της λογοτεχνίας, της τέχνης και της μουσικής.

Η αγάπη για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και για τους Έλληνες ήταν καθοριστικής σημασίας διότι εμπύχωσαν και βοήθησαν τους Έλληνες στην απελευθέρωσή τους από τους Οθωμανούς. Ο ποιητής Βίλχελμ Μίλλερ θεωρείται ένας από τους μεγάλους φιλέλληνες και πρωτοστάτης στον αγώνα των Ελλήνων για την ανεξαρτησία, γνωστός ως «Ελλήνων-Μίλλερ». Ο Βίλχελμ Μίλλερ σε ένα ποίημά του έγραψε: Χωρίς την ελευθερία τι θα ήσουν Ελλάδα; Χωρίς εσένα Ελλάδα τι θα ήταν ο κόσμος;

Το 1833 ο Βαυαρός πρίγκιπας Όθωνας Ι. και αργότερα βασιλιάς της Ελλάδας έφερε με τους ακολούθους του και διάφορους Γερμανούς επιστήμονες, τεχνίτες, αρχαιολόγους, όπως τον Ludwig Ross, τον πρώτο καθηγητή κλασσικής αρχαιολογίας στο νεοσύστατο πανεπιστήμιο των Αθηνών. Ένα άλλο επίσης σημαντικό πρόσωπο ήταν ο αρχιτέκτονας

Φρήντριχ Μίλλερ (Johann Ludwig Friedrich Müller) 1794-1827,
ποιητής του 18ου αιώνα

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Müller

Έρνστ Τσίλλερ, ο οποίος έγινε (1872-82) καθηγητής στο Πολυτεχνείο Αθηνών και το 1884 διευθυντής Δημοσίων έργων και σχεδίασε πάνω από 900 κτίρια στην Ελλάδα. Μερικά από τα έργα του είναι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο στην Αθήνα, η οικία του Σλήμαν κ.α.

Φρήντριχ φον Σίλερ (Friedrich v. Schiller) 1759-1805, θεατρικός συγγραφέας, ποιητής του 18ου αιώνα.

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Schiller

Εθνικό αρχαιολογικό μουσείο Αθηνών

Πηγή: [http://de.wikipedia.org/wiki/Archäologisches_Nationalmuseum_\(Athen\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Archäologisches_Nationalmuseum_(Athen))

Πολλοί Γερμανοί επιστήμονες, τεχνίτες και άλλοι, όπως ο Κάρολος Φουξ, ιδρυτής του εργοστασίου ζυθοποιίας Φιξ στην Αθήνα, ή ο Γκούσταβ Κλάους ιδρυτής του εργοστασίου οινοπαραγωγής Achaia-Clauss, αναζήτησαν την τύχη τους στην Ελλάδα. Αυτή την εποχή μπήκαν οι αρχές στην ελληνική νομοθεσία, οι οποίες έχουν τη βάση τους στη γερμανική.

Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο κρατών είναι επίσης αξιοσημείωτες και έχουν μακρά ιστορία. Στις αρχές του 18ου αιώνα Έλληνες έμποροι καπνού, μεταξιού, βαμβακερών ειδών και γούνας είχαν εμπορικές σχέσεις με τη Γερμανία. Μία από τις ευρωπαϊκές πόλεις σταυροδρόμια των εμπορικών δρόμων ήταν η Λειψία. Ήδη από το 1750 σημειώνεται ελληνική παρουσία στην πόλη αυτή. Κυρίως Έλληνες γουναράδες και γουνοποιοί από την Καστοριά

Μέγαρο Σλήμαν (Ιλίου Μέλαθρον) στην Αθήνα

Πηγή: http://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Ziller

Η εκκλησία της “Μεταμόρφωσης του Σωτήρα” (St. Salvatorkirche) στο Μόναχο. Δωρεά Λουδοβίκου Ι., το 1829, στους τότε 30 Έλληνες ορθόδοξους χριστιανούς.

Πηγή: [http://de.wikipedia.org/wiki/St._Salvator_\(München\)](http://de.wikipedia.org/wiki/St._Salvator_(München))

εγκαταστάθηκαν και έφεραν μαζί τους την τέχνη της επεξεργασίας και ραφής της γούνας. Εδώ αξίζει να σημειωθεί, πως μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο το κέντρο της επεξεργασίας της γούνας για τους Έλληνες στην Ευρώπη μεταφέρθηκε στη Φρανκφούρτη, στην οποία από την εποχή του 1950 έχουμε μία δυναμική ελληνική παρουσία (Βλ. κεφ. 3.1)

Στην Λειψία ως μία από τις αξιόλογες παλιές πανεπιστημιούπολεις σπούδασαν, μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους, πολλοί γνωστοί Έλληνες. Μετά τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο πολλοί μετανάστες Έλληνες βρήκαν εδώ καταφύγιο και πολιτικό άσυλο στα χρόνια της δικτατορίας 1967-1974. Ένα από τα άτομα, που βρήκαν πολιτικό άσυλο στη Γερμανία τα χρόνια της δικτατορίας είναι ο σημερινός πρόεδρος της Δημοκρατίας στην Ελλάδα Κάρολος Παπούλιας, ο οποίος ως συνεργάτης του ελληνικού προγράμματος του ραδιοφωνικού σταθμού της Deutsche Welle αγωνίστηκε μαζί με άλλους Έλληνες της Γερμανίας για την επαναφορά της δημοκρατίας στην Ελλάδα. Αυτός ο ραδιοφωνικός σταθμός έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο, διότι ως μόνη δημοκρατική φωνή που ακουγόταν στη Ελλάδα εμπύχωνε τους Έλληνες να αγωνιστούν για την ελευθερία, που τόσο μόχθησε πάντοτε ο ελληνικός λαός. Ας σημειωθεί ότι στη Deutsche Welle λειτουργεί μέχρι σήμερα ένα ελληνόγλωσσο τμήμα.

Πολλοί Έλληνες διέπρεψαν επίσης ως επιστήμονες και καλλιτέχνες στη Γερμανία

Από το χώρο της τέχνης θα μπορούσε να αναφερθεί ο Θεόδωρος Φίλιππος Βρυζάκης 1814-1878, ο οποίος θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ζωγράφους και ιδρυτής της λεγόμενης Σχολής του Μονάχου. Ένα από τα γνωστότερα έργα του είναι η Έξοδος του Μεσολογγίου (1855). Έχει θαφτεί στο Μόναχο και τα έργα του τα κληροδότησε στο πανεπιστήμιο Αθηνών, όπως επίσης ένα χρηματικό ποσό στο ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα (St. Salvatorkirche) στο Μόναχο με τα οποία έγινε η επισκευή της στέγης του. Την εκκλησία αυτή είχε κάνει δωρεά ο Λουδοβίκος Ι., το 1829, στους 30 Έλληνες ορθόδοξους Χριστιανούς, που ζούσαν τότε στο Μόναχο για να εκκλησιάζονται. Σήμερα η «Μεταμόρφωση του Σωτήρα» συνεχίζει να ανήκει στους Έλληνες ορθόδοξους χριστιανούς.

Έργο του Θεόδωρου Φίλιππα Βρυσζάκη 1814-1878,
Έξοδος του Μεσολογγίου (1855)
Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Πηγή: <http://de.wikipedia.org/wiki/Messolongi>

Ο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή
(Constantin Carathéodory)
1873-1950 ανάμεσα σε εξέχοντες
επιστήμονες της εποχής του,
με τους οποίους συνεργάστηκε.

Ένας από τους επιστήμονες παγκόσμιας ακτινοβολίας ήταν ο μαθηματικός Κωνσταντίνος Καραθεοδωρής (Constantin Carathéodory) 1873-1950, ο οποίος ήταν καθηγητής στα πανεπιστήμια του Αννόβερου, Βερολίνου, Γκέτινγκεν, Μπρέσλαου, Μονάχου. Η συμβολή του στη Θεωρητική Φυσική θεωρείται μεγάλη όπως επίσης και η συμβολή του στη μαθηματική θεμελίωση τομέων φυσικής (Θερμοδυναμική, μηχανική, Ειδική Θεωρία της Σχετικότητας). Ιδιαίτερη ήταν η σχέση του με τον Άλμπερτ Άινσταϊν, ο οποίος πολλές φορές συμβουλευτήκε και ζήτησε τη βοήθεια του Καραθεοδωρή για μαθηματικά προβλήματα και σε μία του επιστολή το 1916 του γράφει: «Αν θέλετε να μπειτε στον κόπο να μου εξηγήσετε ακόμα και τους κανονικούς μετασχηματισμούς θα βρείτε έναν ευγνώμονα και ευσυνείδητο ακροατή. Αν όμως λύσετε και το πρόβλημα των κλειστών γραμμών του χρόνου, θα σταθώ μπροστά σας με σταυρωμένα χέρια. Πίσω από αυτό υπάρχει κρυμμένο κάτι που είναι αντάξιο του ιδρώτα των καλύτερων.» Έπειτα από πρόσκληση του πανεπιστήμιου του Χάρβαρντ και της Αμερικανικής Μαθηματικής Εταιρείας έδωσε ένα χρόνο διαλέξεις σε διάφορα πανεπιστήμια της Αμερικής. Το 1920 ύστερα από πρόσκληση του Ελευθέριου Βενιζέλου ανέλαβε να οργανώσει το Ιώνιο Πανεπιστήμιο στη Σμύρνη. Διετέλεσε καθηγητής και στο πανεπιστήμιο και στο πολυτεχνείο Αθηνών. Έχει εντα-

φιασθεί στο Δασικό Νεκροταφείο του Μονάχου. Πρέπει επίσης να τονιστεί, πως μιλούσε 5 γλώσσες και έτσι επικοινωνούσε χωρίς προβλήματα γλώσσας με μαθηματικούς σε όλο τον κόσμο.

Επίσης πολλές γνωστές προσωπικότητες σπούδασαν στη Γερμανία, από την πολιτική ζωή όπως ο Π. Κανελλόπουλος, ο Γ. Παπανδρέου, ο Κ. Τσάτσος, ο Γ. Μαύρος κ.α. Αυτή η παράδοση συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας. Για παράδειγμα, ο πρώην πρωθυπουργός της Ελλάδας Κωνσταντίνος Σημίτης σπούδασε και διετέλεσε καθηγητής στη Γερμανία. Σήμερα εργάζονται στη Γερμανία πολλές γυναίκες και άνδρες επιστήμονες ως καθηγητές και λέκτορες πανεπιστημίων, στο χώρο της έρευνας, ως γιατροί, δικηγόροι. Έτσι υπάρχει μία γόνιμη επιστημονική ανταλλαγή μεταξύ Γερμανίας και Ελλάδας. Πάνω από 5000 χιλ. Ελληνίδες και Έλληνες φοιτητές σπουδάζουν σε γερμανικά πανεπιστήμια.

Στα πανεπιστήμια της Αθήνας και Θεσσαλονίκης υπάρχουν έδρες Γερμανικής Φιλολογίας. Επίσης λειτουργούν παραρτήματα του Ινστιτούτου Γκαίτε τα οποία παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στη διάδοση της γερμανικής γλώσσας στην Ελλάδα. Μάθημα Γερμανικών προσφέρεται για κάθε κατεύθυνση σπουδών στα ελληνικά πανεπιστήμια, τεχνικά ιδρύματα, στο σχολείο παλινοστούτων και στα δύο ιδιωτικά γερμανικά σχολεία Αθήνας και Θεσσαλονίκης και στα δημόσια σχολεία της Ελλάδας, στα οποία εκτός της γερμανικής γλώσσας μεταδίδεται και ο γερμανικός πολιτισμός στους Έλληνες μαθητές.

Πριν από λίγα χρόνια το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού άνοιξε παράρτημα στο Βερολίνο, που έχει ως έργο την καλλιέργεια και μετάδοση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Για τη διδασκαλία της νεοελληνικής Γλώσσας και λογοτεχνίας υπάρχουν τρεις πανεπιστημιακές έδρες στο Μόναχο, στο Βερολίνο και στο Μάιντς.

Στο μουσικό και ευρύτερο καλλιτεχνικό χώρο υπάρχει μία επίσης πολύ καλή συνεργασία μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών. Ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί ο Δημήτρης Μητρόπουλος με τον Wilhelm Furtwängler. Πολύ συχνά έρχονται συγκροτήματα και καλλιτέχνες από την Ελλάδα στη Γερμανία και αντίστροφα, στις οποίες συμμετέχουν και Γερμανοί και Έλληνες. Γερμανικά θεατρικά έργα παίζονται αδιάκοπα σε ελληνικές σκηνές. Υπάρχουν 35 Γερμανο-Ελληνικές Εταιρίες στη Γερμανία, οι οποίες διοργανώνουν επιστημονικές και πολιτισμικές συναντήσεις που συμμετέχουν Έλληνες και Γερμανοί. Πολλά περιοδικά, εφημερίδες, βιβλία και έρευνες προωθούν τον ελληνο-γερμανικό διάλογο σε επιστημονικό, οικουμενικό και πολιτισμικό επίπεδο και στοχεύουν σε νέα ερεθίσματα.